

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-442

7.6.2023

Frende Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Tømrer – forflytting av materialer - arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede skulle flytte på noen materialer på en byggeplass 18.5.22, da han fikk smerter i kneet. Han oppsøkte fastlegen en uke senere, og det fremgikk av journalen at forsikrede hadde smerter i høyre kne. Den tidsnære dokumentasjonen inneholdt ingen opplysninger om hendelsesforløpet. Forsikrede sendte skademelding til foretaket 7.9.22 og opplyste at han skulle bøye seg ned for å løfte noen materialer, da det smalt i kneet. Foretaket avslo kravet om utbetaling 19.9.22. Forsikrede klaget på avslaget 24.11.22 og opplyste da at han løftet materialene, gikk på ulendt terreng, materialene skled og han måtte forhindre at materialene gikk i bakken. Han forklarte videre at han i denne bevegelsen fikk en vridning i kneet. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære forklaringer om hendelsen og konkluderte med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrep. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede opplevde 18.5.22 i forbindelse med løfting av materialer at det smalt til i kneet og at han mistet styrke og bevegelse.

Forsikrede var hos fastlegen 25.5.22:

Sliter med verking i høyre kne. Rotasjons/vridningstraume. Halter. Belastningssmerter høyre. Morgen stiv. Nedsatt bøye og strekkevne. Hevelse. Knepper. Svikter under belastning. Føler tydelig instabilitet. Møter motstand under bøying. Vanskelig å gå lengere avstander, gå på ujevn og hardt underlag over tid. Til tider vanskelig å gå opp og ned trapper. Verker om natten. Vanskelig å reise seg fra sittende stilling. Vondt å sitte på huk.

Forsikrede ble etter det han har opplyst sykmeldt 100 % fra og med 1.6.22.

Det ble tatt røntgen og MR av høyre kne 13.7.22. Det fremgår av journalnotat 6.9.22 at:

Røntgen knær stående

Det foreligger beskjedne degenerasjonsbetingede forandringer, uten tegn til artritt eller artrose. Ingen stressreaksjon eller fraktur. Ingen frie legemer. Ingen hydrops.

R: Intet aktuelt.

MR høyre kne og patellofemoralledd:

Det er en relativ stor ruptur i bakre horn og corpus av mediale menisk med litt medialisering av menisken. Meget sparsomme kondromalasiforandringer, særlig på mediale patellafasett og laterale tibiaplatå. Lateral menisk, korsbånd og kollateralligamenter er intakte. Ingen hydrops, men ses litt væskeansamling i semimembranosus og pes anserinus bursa. Ingen frie legemer. Quadriceps- og patellarsenen noe fortykket, men ser intakt ut.

R: Relativ stor ruptur i mediale menisk. Lavgradige kondromalasi forandringer

Henv. ortopedisk avd (..) sykehus for behandling, satt på liste med operasjon i uke 7 2023

Forsikrede sendte skademelding til forsikringsforetaket (foretaket) 7.9.22 hvor det fremgikk at:

Jeg bygde på en garage i (...). Jeg bøyd meg ned for å løfte noen materialer, da det smalt til i kneet. Jeg mistet styrke og bevegelighet i leddet. Det var grusomt vondt.

Foretaket avslo kravet i brev av 19.9.22, og redegjorde for teori og retts- og nemndspraksis rundt arbeidsulykkebegrepet og hva som ligger i både det markerte og det avdempede ulykkesbegrepet:

Du oppgir at du "bygget på en garasje, bøyd deg ned for å løfte noen materialer, da det smalt til i kneet og mistet styrke og bevegelighet i leddet"

Etter Frendes oppfatning er dette ikke en «plutselig eller uventet ytre hending» men et resultat av egne bevegelser.

(...)

Frende legger til grunn at løftingen av materialene var en av dine arbeidsoppgaver og at du var kjent med materialenes tyngde da du foretok løftet. Situasjonen var således kjent for deg da du foretok løftet og du hadde kontroll over situasjonen og hadde tid til å områ deg. Hverken handlingens risiko eller skades art tilsier at hendelsen er en usedvanlig påkjenning eller belastning.

Forsikrede klaget saken inn til Finansklagenemnda 24.11.22, og forklarte da følgende om hendelsesforløpet:

Først og fremst, materialene jeg skulle flytte på var en pall med vinduer. Pallen hadde blitt løftet inn på byggeplassen av en kranbil, uten at jeg var der og tok den imot. Plasseringen av pallen på byggeplassen var lite gunstig, og etter hvert kom jeg til et punkt i oppdraget hvor jeg ikke kunne bygge videre uten først å flytte på den. Normalt er det en jobb for to mann å flytte en slik pall med vinduer, men jeg kjenner min egen styrke og vet at jeg er sterk nok. Jeg var alene på byggeplassen da det skjedde, og som selvstendig næringsdrivende har jeg heller ingen ansatte eller andre å spille på i slike situasjoner. Det gir heller ingen mening å leie inn en hjelpemann ene og alene for hjelp med å flytte en pall, og det er heller ikke særlig sannsynlig at noen vil ta på seg sånt et oppdrag, som tar under ett minutt å utføre.

For det andre, underlaget på byggeplassen bestod av skytestein og pukk. Det var ulendt, men jeg klarte å finne en grei nok plass å plante føttene før jeg tok tak i pallen. Vinduene var godt stroppet fast i pallen og stod støtt på den, men underveis i løftet fikk selve pallen med vinduer overvekt i feil retning.

Jeg måtte reagere kjapt og kompensere for å unngå at pallen med vinduer veltet. Jeg måtte vri på kroppen og bytte fotfeste, og det var da jeg fikk en ugunstig vinkel/vridning på kneet og det smalt.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen er en arbeidsulykke i henhold til yrkesskadeforsikringsloven og forsikringsvilkårene.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at hendelsen 18.5.22 ikke er en arbeidsulykke. Det konkret beskrevne løftet og det at forsikrede bøyer seg ned, med påfølgende vridning, var et utslag av forsikredes egne bevegelser. Det er ikke beskrevet noe plutselig eller ulykkesartet under selve løftet. Tilfellet faller derfor klart utenfor det markerte arbeidsulykkebegrepet. Foretaket kan heller ikke se at løfteoperasjonen utgjør en ekstraordinær påkjenning eller belastning i forhold til det som er normalt arbeid for en håndverker.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 18.5.22 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt.

Nemnda ser først på hvilket faktum som skal legges til grunn. I aktuelle sak foreligger det ulike forklaringer om hendelsesforløpet 18.5.22. Ved tvil om hvilke faktiske forhold som skal legges til grunn for den rettslige vurderingen, må de ulike bevisene vurderes og veies opp mot hverandre.

I bevisvurderingen tillegges nemnda tidsnære opplysninger størst vekt, spesielt hvis det er beskrivelser foretatt av fagfolk for å klarlegge en tilstand, for eksempel nedtegnelser i legejournaler om funn og pasientens symptomer. Bevis som er tilkommet senere, særlig etter at det oppstod uenighet med selskapet og som står i motstrid til tidligere opplysninger, tillegges på den annen side mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer i HR-2018-2344-A avsnitt 39 og 40, og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

I skademeldingen til foretaket opplyste forsikrede at han bøyd seg ned for å løfte noen materialer, da det smalt i kneet. Etter at foretaket avsto kravet og opplyste om hva som skal til for at hendelsen skal anses som en arbeidsulykke, endret forsikrede sin forklaring om hendelsesforløpet i klagen til Finansklagenemnda. I klagen er det forklart at han måtte forhindre at en pall med vinduer veltet, og at han derfor måtte reagere kjapt, vri på kroppen og endre fotfeste. Det ble i tillegg opplyst om ulendt terreng. Det foreligger ingen beskrivelse av hendelsesforløpet i fremlagte medisinske journaler.

Forsikredes beskrivelse av hendelsen i klagen er gitt etter at tvisten er oppstått, og står i motstrid eller endrer det bildet som mer begivenhetsnære og uavhengige bevis gir. I tråd med prinsippene for bevisvurdering som nevnt over finner ikke nemnda å kunne legge denne forklaringen til grunn.

Etter dette legger nemnda til grunn at forsikrede skulle bøye seg ned for å løfte noen materialer, da det smalt i kneet. Det fremstår som uklart om skaden oppstod før eller under løftet, men dette har uansett ingen betydning for nemndas vurdering.

Spørsmålet blir da om denne hendelsen 18.5.22 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Ordlyden "plutselig eller uventet ytre hending" tilsier at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede må ha ført til skaden. Dette blir sett på som et krav til at det må foreligge et ulykkesmoment, jf. blant annet Rt-2009-1485 avsnitt 21-24 og Rt-2009-1619 avsnitt 53.

Det er ikke opplyst om noen plutselig ytre hending og nemnda kan ikke se at det markerte ulykkesbegrepet kommer til anvendelse uavhengig av om det smalt i kneet før eller under løftet.

Spørsmålet blir da om det avdempede ulykkesbegrepet kommer til anvendelse.

I Rt-2007-882 avsnitt 39 har Høyesterett uttalt at: "For at skader ved løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet, må det

være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter."

I samsvar med dette legger nemnda vekt på om det forelå en vanskelig arbeidsstilling eller om en ekstraordinær påkjenning kan ha utgjort et ulykkesmoment. Det følger av det faktum nemnda legger til grunn at forsikrede ikke rekker å løfte materialene siden det smalt i kneet i det han bøyd seg ned. Etter dette er det ikke en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet.

Dersom man skulle lagt til grunn at det smalt i kneet under løftet, er det ikke opplyst hvor tungt forsikrede løftet, men det var en pall med vinduer som skulle flyttes.

Saken gjelder et tungt løft med kjente gjenstander og vekt som er en del av forsikredes vanlige arbeidsoppgaver. Det er ikke sannsynliggjort at det var noe unormalt ved arbeidsplassen eller ved arbeidet som skulle utføres den aktuelle dagen. Videre var det tale om et planlagt løft, og det var kjent for forsikrede at vinduene skulle løftes og hva vekten på disse var. Nemnda antar også at det var et alternativ å flytte ett og et vindu, uten at dette er avgjørende.

Etter dette kan hendelsen i samsvar med nemndspraksis ikke anses å være et så tungt løft at en skade som følge av løftet er å anse som en yrkesskade. Selv om den eksakte vekten på vinduene i forkant kan ha vært ukjent for forsikrede, var det tale om en vanlig arbeidsoppgave for forsikrede å foreta slike løft i sin stilling som håndverker.

Uavhengig av om forsikrede skadet seg før eller under løftet, foreligger det etter dette ikke opplysninger som tilsier at skadehendelsen omfattes av det avdempede arbeidsulykkebegrepet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).